

โครงการประกวดแนวปฏิบัติที่ดี (Good Practices)
“ การบูรณาการการจัดการความรู้สู่ชุมชนและประชาคมอาเซียนระดับอุดมศึกษา ”

หัวข้อ การบูรณาการการบริการวิชาการแก่สังคม

ชื่อเรื่อง	การถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยี ต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่น สำหรับผู้ผลิตสินค้า OTOP เพื่อการจำหน่ายในประเทศและประเทศ สมาชิกอาเซียน
ชื่อ – นามสกุลผู้นำเสนอ	นายสัมพันธ์ สุวรรณศิริ
ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
หน่วยงาน	คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
เบอร์โทรศัพท์	02- 629-9152-7 ต่อ 3002 เบอร์มือถือ 082- 6092378
เบอร์โทรสาร	02-282-3718
E – mail address	anni_thitima1981@hotmail.com

บทสรุปผู้บริหาร

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีรายได้ที่สามารถเลี้ยงชีพได้อย่างยั่งยืน สิ่งหนึ่งที่ภาครัฐให้ความสำคัญ คือ การผลิตสินค้า OTOP ปัจจุบันสินค้าดังกล่าวได้ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องและเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทรงคุณค่าแห่งสังคมไทย บางกลุ่มสามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยไม่ต้องอาศัยภาครัฐสนับสนุน แต่บางกลุ่มยังต้องให้ภาครัฐสนับสนุนในเรื่องเกี่ยวกับ สถานที่จำหน่าย งบประมาณ องค์ความรู้จากการวิจัย องค์ความรู้ของสถาบันอุดมศึกษาที่นำไปต่อยอดภูมิปัญญาเดิมให้มีการพัฒนาเป็นสิ่งใหม่ โดยเจ้าภาพหลักในการกำกับดูแล คือ กระทรวงมหาดไทย กรมพัฒนาชุมชน ซึ่งจะเห็นได้ว่า ในปัจจุบันนอกจากจะมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์แล้ว กรมพัฒนาชุมชนต้องการยกระดับกลุ่ม OTOP ที่เข้มแข็งให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ โดยการจัดทำโครงการ KBO (Knowledge Base OTOP) ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่าง กรมพัฒนาชุมชน ชุมชน และมหาวิทยาลัย ด้วยการนำองค์ความรู้จากมหาวิทยาลัยที่เป็นองค์ความรู้นวัตกรรมจากการวิจัย องค์ความรู้เทคโนโลยีที่สะสมอยู่ในมหาวิทยาลัย เช่น การเขียนแผนธุรกิจ การคิดราคาต้นทุน การกำหนดราคาสินค้า บัญชีต้นทุน บัญชีครัวเรือน และภาษาอังกฤษเพื่อการจัดจำหน่าย ฯลฯ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครเป็นมหาวิทยาลัยประเภท “ ค2 ” เป็นประเภทบริการวิชาการแก่สังคม ซึ่งบุคลากรสายวิชาการมีพันธกิจ 4 ประการ กล่าวคือ การเรียนการสอน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2554 และตามกรอบ TQF การวิจัยซึ่งต้องปฏิบัติตามนโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัย พ.ศ. 2555 –พ.ศ. 2559 ซึ่งมี 5 ยุทธศาสตร์ การบริการวิชาการแก่สังคม เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม เป็นการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีเดิม และนำไปสู่การนำศิลปวัฒนธรรมไทย มาสู่การวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อสร้างรูปแบบใหม่ ให้กับผลิตภัณฑ์และสามารถนำไปสู่การจำหน่ายได้ หรือการทำในลักษณะเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (Creative Economics) ซึ่งมีมหาวิทยาลัยมีนโยบายและยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน ดังนั้นจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งที่บุคลากรจะต้องรับนโยบายมาสู่การปฏิบัติ จากการวิจัยแล้วนั้นจะต้องสามารถนำผลการวิจัยมาใช้ประโยชน์ได้จริงเพื่อนำไปสู่การบริการวิชาการและบูรณาการสู่การเรียนการสอน

การบริการวิชาการสู่ชุมชนในลักษณะของการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมนั้น หากองค์ความรู้ของมหาวิทยาลัยที่มีสะสมอยู่ในบุคลากรแล้ว สามารถนำไปสู่การบริการวิชาการโดยการถ่ายทอดเทคโนโลยีได้ แต่หากโจทย์ปัญหาที่ได้รับจากชุมชนยังไม่มีองค์ความรู้ในมหาวิทยาลัย จึงจำเป็นต้องผ่านกระบวนการวิจัยเพื่อสร้างองค์ความรู้ก่อนจึงสามารถนำไปสู่การถ่ายทอดนวัตกรรมจากผลงานวิจัยสู่ชุมชน อีกทั้งการวิจัยที่ต่อยอดภูมิปัญญา จะต้องเรียนรู้ภูมิปัญญาวิถีชีวิต ที่สะสมในชุมชนแล้วนำมาเป็นองค์ความรู้พื้นฐานในการพัฒนาต่อยอด

ประวัติหน่วยงาน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น เดิมชื่อ โรงเรียนช่างตัดเสื้อพระนคร สังกัดกรมอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เริ่มเปิดสอนเมื่อวันที่ 11 กันยายน 2476 และมีวิวัฒนาการเจริญก้าวหน้ามาเป็นลำดับ โดยปีการศึกษา 2519 ได้เปลี่ยนสังกัดไปขึ้นอยู่กับวิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา และได้เปลี่ยนชื่อสถาบันจัดตั้งเป็นวิทยาเขต เมื่อวันที่ 27 กันยายน 2520 โดยเรียกชื่อว่า วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา “วิทยาเขตชุมชนพระนครอุตสาหกรรม” เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2532 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ฯ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯพระราชทานนามใหม่แก่วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษาว่า “สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล” ปัจจุบันคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น สังกัดมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร เปิดสอนหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (4 ปี) และหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต (เทียบโอน) 4 สาขาวิชา คือ สาขาวิชาเทคโนโลยีเสื้อผ้า สาขาวิชาเทคโนโลยีเคมีสิ่งทอ สาขาวิชาออกแบบแฟชั่นและสิ่งทอ และสาขาวิชาออกแบบผลิตภัณฑ์สิ่งทอ

กระบวนการ/วิธีการดำเนินการในอดีต

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. รับโจทย์สภาพปัญหาและความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

1.1 กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ดอกไม้ประดิษฐ์ชูปน้ำยาฟารา คุณวรรณกร นาคโชติ เป็นประธานกลุ่ม ต. องค์รักษ์ อ.โพธิ์ทอง จ. อ่างทอง

1.2 กลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา อ. บางไทร จ. พระนครศรีอยุธยา

1.3 กลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ OTOP โคมไฟจากผักตบชวา ต. คลองนกกระทุง อ. นครชัยศรี จ. นครปฐม คุณเพ็ญศรี ช่ออ้นชม

1.4 กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ประเภทกระเป๋าและเครื่องใช้จากผักตบชวา ต. คลองวัว อ. เมือง จ. อ่างทอง คุณปราณี จันทรรณ

2. หัวข้อวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2.1 การพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผักตบชวา

2.2 การสร้างเครื่องตีเกลียวควบคุมด้วยระบบ PLC

2.3 การพัฒนาเครื่องทอผ้าพื้นเมือง 6, 8, 10 ตะกอ

2.4 การแปรรูปผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษผักตบชวาชูปน้ำยาฟารา

- 2.5 การทอดผ้าจากเกลียวผักตบชวา
- 2.6 การพัฒนาเคหะสิ่งทอจากผักตบชวา
3. การบริการวิชาการ การถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่ชุมชน
 - 3.1 การจัดการความรู้ ปรากฏ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาชุมชน
 - 3.2 การจัดการความรู้ผสมผสานภูมิปัญญาเดิมกับงานวิจัยเพื่อการต่อยอดภูมิปัญญา
 - 3.3 การสร้างต้นแบบผลิตภัณฑ์เดิมต่อยอดภูมิปัญญาด้วยนวัตกรรมจากการวิจัย
 - 3.4 การถ่ายทอดองค์ความรู้เทคโนโลยีเพื่อให้ได้ระบบของการบูรณาการองค์ความรู้ ตั้งแต่ปัจจัยนำเข้า กระบวนการพัฒนา ผลลัพธ์ และผลกระทบต่อชุมชน และการพัฒนาปรับปรุง ผ่านกระบวนการ P-D-C-A
4. ประเมินผลโครงการฝึกอบรม
5. ติดตามผลการดำเนินการ การสอบถามข้อมูล ปัญหาที่เกิดขึ้น การมีพัฒนาการ ผลกระทบที่เกิดขึ้น ความต้องการเพิ่มเติม การมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดความต่อเนื่องและยั่งยืน “ใช้จิตอาสา” และขอรับงบประมาณสนับสนุนทั้งภายในและภายนอก
6. ให้การช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ความต้องการเพิ่มเติมของชุมชน
7. มีปฏิสัมพันธ์สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานเจ้าภาพหลัก
8. เชื่อมโยงหน่วยงานผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

แนวทางปฏิบัติที่ดี

กระบวนการวิชาการ

กระบวนการนำผลงานวิจัยในการบริการวิชาการสู่สังคม

การวิจัยเชิงปฏิบัติการ

1. สำรวจข้อมูลสภาพปัญหาและความต้องการ
2. วิเคราะห์ความต้องการ ตามสภาพปัญหากับผู้เกี่ยวข้อง
3. แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิถีชีวิต ภูมิปัญญาของชุมชน

4. นำความรู้ ทักษะจากการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำมาถ่ายทอดโดยผ่านกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ โดยรูปแบบใหม่จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

บริการวิชาการ

5. นำผลจากการวิจัย บริการวิชาการต่อกลุ่มเป้าหมาย โดยผสมผสานบูรณาการผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ ที่ได้จากการวิจัยกับภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นๆ ของชุมชน

6. สรุปประเมินผลการบริการวิชาการ

จิตอาสา

7. ติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และรับข้อมูลสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

รับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภายในและภายนอก

8. นำส่วนสภาพปัญหาและความต้องการมาสู่กระบวนการ การปรับปรุงเชิงระบบด้วยกระบวนการ P-D-C-A

9. ติดตามประเมินผลการปรับปรุงจนได้มาตรฐานหรือชุมชนสามารถช่วยเหลือตนเองได้อย่างยั่งยืน

10. ปรับมาตรฐานผลกระทบที่เกิดขึ้นให้ได้มาตรฐานที่สูงขึ้นที่ช่องทางในผลกระทบเชิงบวก ทั้งทางด้านสังคมชุมชน ภูมิปัญญา วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

รายละเอียดตามข้อ 7

ติดตามผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และรับข้อมูลสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการบริการ วิชาการ จากประสบการณ์ในการทำผลงานวิจัย สิ่งประดิษฐ์ ไปใช้ประโยชน์ให้กับชุมชน การนำผลงานดังกล่าวไปถ่ายทอดสู่ชุมชนและเมื่อถ่ายทอดเสร็จ ประเมินผลเสร็จ ความสำเร็จที่เกิดผล กระทั่งได้รับดี แต่หากมีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง จะสามารถส่งเสริม สนับสนุน ได้อย่างต่อเนื่องและสุดท้าย จะเป็นกลุ่มผู้ผลิตสินค้าที่มีประสิทธิภาพเชิงระบบ ซึ่งตัวอย่างสภาพปัญหาที่พบหลังจากการบริการวิชาการ สรุปโดยสังเขป ดังนี้

1. ปัญหาเครือข่ายความร่วมมือทางการผลิตในการแปรรูปผลิตภัณฑ์เชิงนวัตกรรม
2. ปัญหาทางการสื่อสารภาษาอังกฤษธุรกิจสู่การจำหน่ายในประเทศและประเทศประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน
3. ปัญหาช่องทางการจัดจำหน่าย การคิดราคาต้นทุน การกำหนดราคาขาย การเขียนแผนธุรกิจ

4. ปัญหาทักษะและความชำนาญ ทางนวัตกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์

5. ปัญหาการออกแบบด้วยศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น การบันทึกภูมิปัญญาผู้ประกอบการสินค้า OTOP

6. ปัญหาการออกแบบบรรจุภัณฑ์

ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น นำไปสู่กระบวนการ P-D-C-A

1. P = การวางแผน

1.1 แยกแยะสภาพปัญหาและความต้องการ

1.2 เครือข่ายความร่วมมือตามสภาพปัญหา โดยใช้องค์ความรู้จากภายในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครและหน่วยงานภายนอก

1.3 ติดตามประสานงานกับสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.4 ติดต่อสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

1.5 หาเครือข่ายการผลิตเพื่อเชื่อมโยงในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ในส่วนของการผลิต

1.6 ให้ความรู้ในการนำศิลปวัฒนธรรมของแต่ละพื้นถิ่น ในการนำมาสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์ และหาผู้มีความรู้ในศาสตร์สาขานั้นๆ

1.7 ติดต่อประสานงานนักออกแบบบรรจุภัณฑ์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

2. D = ดำเนินการจัดการ หาวิธีการ ดำเนินการในการแก้ปัญหา ของแต่ละปัญหาที่มีความแตกต่างกัน ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น

2.1 ดำเนินการแยกแยะสภาพปัญหาและความต้องการ

2.2 การดำเนินการเครือข่าย ความร่วมมือ ตามสภาพปัญหา และความต้องการ

2.3 การดำเนินการเครือข่าย การนำภาษาอังกฤษธุรกิจของคณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ตัวอย่าง เช่น ความต้องการภาษาอังกฤษของกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ผักตบชวา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ความต้องการของผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์ อ. โพธิ์ทอง จ. อ่างทอง ในการดำเนินการในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

2.4 การจำหน่าย การเขียนแผนธุรกิจ การคิดราคาต้นทุน การกำหนดราคาขาย โดยใช้ ศูนย์บ่มเพาะธุรกิจ คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร ซึ่งได้ดำเนินการ ให้กับพัฒนาการจังหวัดชัยนาท ที่ต้องการยกระดับของผู้ผลิตสินค้าระดับ 4 ดาว ถึง 5 ดาว ในการ พัฒนาเพื่อให้กลุ่มเหล่านี้สามารถช่วยเหลือตนเองได้

2.5 การดำเนินการในการนำศิลปวัฒนธรรมพื้นถิ่น

2.5.1 การบันทึกภูมิปัญญาให้กับพัฒนาการจังหวัดสิงห์บุรี ซึ่งมีกลุ่ม OTOP ใน จังหวัด จำนวน 30 กลุ่ม ร่วมเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.5.2 การบันทึกภูมิปัญญาให้กับพัฒนาการจังหวัดอ่างทอง ซึ่งมีกลุ่ม OTOP ใน จังหวัด จำนวน 25 กลุ่ม ร่วมเข้ารับการอบรมเชิงปฏิบัติการ

2.6 การดำเนินการในการออกแบบบรรจุภัณฑ์ให้กับกลุ่ม OTOP ดังนี้

2.6.1 ผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ ดอกไม้ประดิษฐ์จากกระดาษผักตบชวาชูปน้ำยารพารา ให้กับกลุ่ม คุณวรรณกร นาคโชติ ต.องครักษ์ อ.โพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ สินค้าและส่งคัดสรรการค้ากำหนด 5 ดาว และการแข่งขัน KBO

2.6.2 การออกแบบบรรจุภัณฑ์และผลิตภัณฑ์ให้กับพัฒนาการจังหวัดสิงห์บุรี พัฒนาการอำเภอค่ายบางระจันท์ และอำเภอบางระจันท์ จังหวัดสิงห์ เพื่อออกแบบบรรจุภัณฑ์ และพัฒนาผลิตภัณฑ์ จำนวน 50 กลุ่ม โดยอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเครือข่ายความร่วมมือของ คณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะศิลปศาสตร์ และคณะ สถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3. C = ทำการประเมินผลโครงการ และการสอบถามข้อมูลจากพัฒนาการจังหวัด พัฒนาการ อำเภอ หัวหน้าชุมชนที่รับการอบรม และผลการประเมินโครงการอยู่ในระดับที่มีความพึงพอใจ

4. A = ดำเนินการผลิตสู่การจำหน่ายของแต่ละกลุ่ม

การคัดเลือกกลุ่มในการบริการวิชาการ

เลือกกลุ่มที่ชุมชนได้ร่วมตัวในการนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ โดยเฉพาะ กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ซึ่งการเลือกพัฒนากลุ่มเหล่านี้ จะสามารถนำผลงานไปใช้ประโยชน์ โดยการร่วมมือกับเจ้าภาพหลักคือหน่วยงานในจังหวัด อันประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัด พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ พัฒนาชุมชน หน่วยงานในท้องถิ่นระดับตำบล ประธาน ชุมชน กลุ่มผู้รับบริการสินค้า OTOP

วิธีการเชื่อมโยงหน่วยงานระดับจังหวัด

ในการนำองค์ความรู้จากการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การวิจัยสิ่งประดิษฐ์ การวิจัย R & D ของ นักวิจัย โดยการนำไปถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีนั้น ในจุดเริ่มแรกที่ได้ดำเนินการ คือ การ

เข้าไปมีส่วนช่วยเหลือกับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ต. องค์รักษ์ อ. โพธิ์ทอง จ.อ่างทอง ซึ่งกระผมและทีมงานได้ดำเนินการทำกลุ่ม OTOP ดังกล่าวเป็นเวลา 4 -5 ปี โดยได้ดำเนินการดังนี้

1. การวิจัยเรื่องการผลิตกระดาษจากฟางข้าวทดแทนกระดาษสาในการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชุปน้ำยาฆ่าเชื้อ
2. การวิจัยเรื่องการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกระดาษฟางข้าวชุปน้ำยาฆ่าเชื้อ
3. การเขียนแผนธุรกิจ
4. การบันทึกภูมิปัญญา
5. การวิจัยเรื่องการพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกระดาษผักตบชวาชุปน้ำยาฆ่าเชื้อ
6. การวิจัยเรื่องการผลิตกระดาษผักตบชวา
7. การถ่ายทอดนวัตกรรมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์ชุปน้ำยาฆ่าเชื้อ
8. การดำเนินการแข่งขัน KBO ในระดับจังหวัดและระดับประเทศ (Knowledge Bas OTOP)
9. การสร้างศูนย์เรียนรู้รองรับการเรียนรู้ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมท้องถิ่นเกี่ยวกับการผลิตสินค้า OTOP ดอกไม้ประดิษฐ์ การผลิตกระดาษผักตบชวา การดำเนินการบริหารจัดการ ฯลฯ รองรับการเรียนรู้ รองรับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับนักเรียน นักศึกษาทุกระดับ และบุคคลทั่วไป

ผลกระทบจากการดำเนินการ

1. ผลกระทบทางสังคม
 - 1.1 ชุมชนมีปฏิสัมพันธ์กับหน่วยงานท้องถิ่น
 - 1.2 ชุมชนมีความร่วมมือในการแปรรูปผลิตภัณฑ์
 - 1.3 เกิดความร่วมมือระหว่างองค์กร คือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ และชุมชน
 - 1.4 ชุมชนเกิดการพัฒนาองค์ความรู้ภูมิปัญญาจากวัสดุทางภูมิศาสตร์เป็นนวัตกรรมใหม่ของผลิตภัณฑ์
 - 1.5 เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างองค์ความรู้ภูมิปัญญาและทักษะที่ชุมชนมีความเชี่ยวชาญโดยนักวิจัยเข้าไปเรียนรู้ และนำมาต่อยอดผ่านการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสร้าง

รูปแบบใหม่และนวัตกรรมใหม่สู่การเรียนรู้ของชุมชนอีกครั้ง ก่อนการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย

1.6 ลดการย้ายถิ่นฐานของชุมชนส่งผลทำให้มีคุณภาพชีวิต คุณภาพของครอบครัวดีขึ้น

2. ผลกระทบทางเศรษฐกิจ

2.1 ประธานชุมชนและหน่วยงานในท้องถิ่นมีรายได้สูงขึ้น

2.2 สมาชิกมีรายได้จากการแบ่งปันกำไรและการใช้แรงงานภายในชุมชน

2.3 รายได้ชุมชนรวม เพิ่มขึ้นด้วยการดำเนินการเชิงระบบ โดยเพิ่มในส่วนของการบริการ และการให้ความรู้กับนักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไป

2.4 ยกระดับกลุ่มผู้ผลิตในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน

3. ผลกระทบทางศิลปวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

3.1 นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสู่การเรียนรู้และการสร้างรายได้

3.2 นำภูมิปัญญามาสู่การพัฒนาต่อยอด

3.3 นำศิลปวัฒนธรรมไทยในท้องถิ่นนั้น มาสู่การออกแบบผลิตภัณฑ์เพื่อการจำหน่าย

3.4 วัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นวัสดุทางภูมิศาสตร์ที่เป็นวัสดุเหลือใช้ เช่น เส้นใยจากฟางข้าว เส้นใยจากเปลือก เส้นใยผักตบชวา ซึ่งวัสดุดังกล่าวเป็นวัสดุเหลือใช้จากการเกษตรเป็นวัชพืช ที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จะต้องกำจัดทิ้งหากดำเนินการในการกำจัดก็จะส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม หรืออาจใช้งบประมาณในการดำเนินการเพิ่มขึ้น

การออกสื่อและการเผยแพร่

การออกสื่อและการเผยแพร่ผลงาน กระผมมีแนวคิด กล่าวคือ ผลงานจะดี ผลงานจะไม่ดี ผลงานหนึ่งจะนำไปสู่ผลงานแห่งความสำเร็จได้ ซึ่งหากผลงานไม่ดี ก็จะได้รับคำติชมและข้อเสนอแนะในการดำเนินการ การออกสื่อและการเผยแพร่ จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักวิจัยสถาบันอื่นๆ ในการนำมาสู่การมีปฏิสัมพันธ์ทางการวิจัยต่อไป อีกทั้งการออกสื่อและการเผยแพร่จะได้รับทราบข้อมูล ผู้ต้องการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ส่งผลทำให้งานวิจัยสามารถนำไปใช้ได้จริงด้วยการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการบริการวิชาการ ซึ่งตัวอย่างการนำผลงานวิจัยและผลงานจากการถ่ายทอดนวัตกรรมออกสื่อและการเผยแพร่นี้

1. หนังสือพิมพ์เดลินิวส์

2. หนังสือเทคโนโลยีชาวบ้าน

3. เข้าร่วมการจัดประชุมระดับชาติ และระดับนานาชาติ โดยมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั่วทั้งประเทศและนานาชาติ

4. เข้าร่วมการจัดประชุมงาน THAILAND RESEARCH EXPO ทุกปี ตลอดระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. 2548 – ปัจจุบัน

5. เข้าร่วมจัดนิทรรศการวันนักประดิษฐ์ จัดโดยกระทรวงวิทยาศาสตร์

6. เข้าร่วมงานมหกรรมวิทยาศาสตร์ โดยกระทรวงวิทยาศาสตร์

7. ออกรายการ THE ONE ที่สุดชีวิตคนดังทาง TNN 7

การเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนเรียนรู้และความร่วมมือหน่วยงานจังหวัดกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

จากการดำเนินการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีสู่ชุมชนสำหรับผู้ประกอบการสินค้า OTOP ซึ่งมีเจ้าภาพหลักดูแล คือ กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย ผู้ว่าราชการจังหวัด พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ จากผลการดำเนินการ นำผลงานวิจัยไปสู่การถ่ายทอด นวัตกรรมและเทคโนโลยีกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ภาคกลาง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการร่วม MOU ระหว่างจังหวัดกับมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครกับจังหวัด ดังนี้

1. MOU กับผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง

2. MOU กับผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี

3. อาจารย์ในมหาวิทยาลัย บริการวิชาการสู่พัฒนาการจังหวัด พัฒนาการอำเภอ ประชาชน ชุมชน ผู้ประกอบการ ในจังหวัดชัยนาทและอยู่ระหว่าง MOU กับผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาทต่อไป

4. อาจารย์ในมหาวิทยาลัยได้รับเชิญเป็นวิทยากรในจังหวัดกลุ่มภาคกลาง

การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน

1. จำหน่ายที่กลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP นั้น ๆ

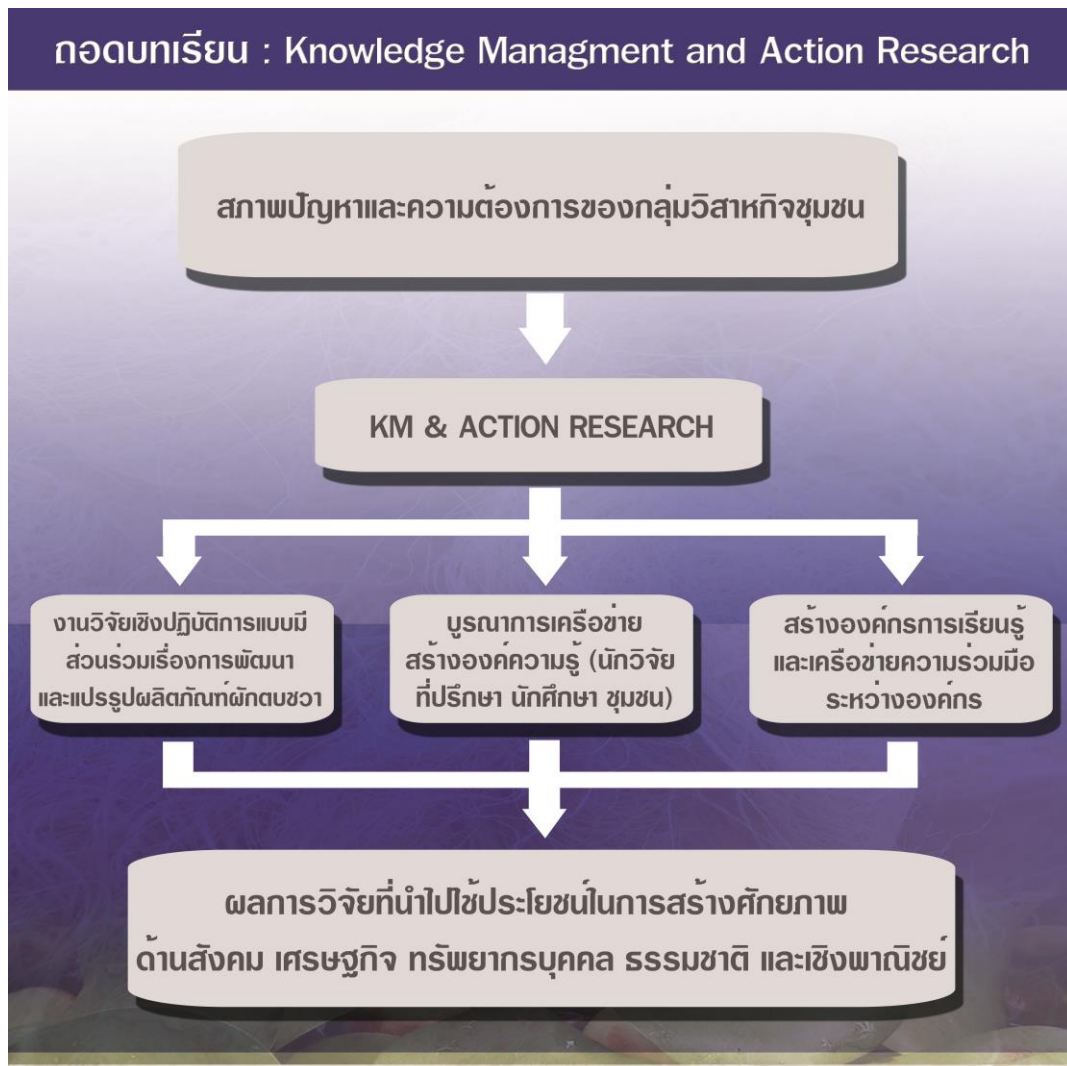
2. จำหน่ายที่ศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน

3. จำหน่ายงานบูธ เครือข่าย OTOP กรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย

4. จำหน่ายตลาดนัดจตุจักร

5. จำหน่ายตามเครือข่าย ตามที่มีเครือข่ายของแต่ละจังหวัด

6. จำหน่ายในประเทศอาเซียน เช่น ประเทศมาเลเซีย ประเทศสิงคโปร์ ประเทศบรูไน ประเทศพม่า ประเทศลาว ประเทศกัมพูชา (โดยข้อมูลจากคุณวรรณกร นาคโชติ ประธานผู้ประกอบการสินค้า TOP กลุ่มผู้ผลิตสินค้าดอกไม้ประดิษฐ์ชูป้ายพาราและประธานกลุ่ม OTOP จังหวัดอ่างทอง

ภาพผลสำเร็จของการจัดการความรู้และวิจัยเชิงปฏิบัติการ

รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการเยี่ยมชมผลงาน
โดยผู้บริหารและนักวิจัยโครงการต้อนรับ

คณะบดีคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่นและนักวิจัย
แสดงความยินดีกับคุณเพ็ญแก้ว กิตติธรรมาภรณ์ ภัทรวังวลสรณ์ดีต้น

ผู้อำนวยการสถาบัน
วิจัย มทร.พระนคร
ร่วมเวทีประชุม
กับเครือข่ายจังหวัด
พระนครศรีอยุธยา
ในการผลักดันกลุ่ม
OTOP ที่มีศักยภาพ
ขึ้นเป็น SME

หัวหน้าโครงการวิจัยรับรางวัลนักวิจัยระดับดีมาก
สาขาสังคมศาสตร์ มทร.พระนคร

KM
&
ACTION RESEARCH

หัวหน้าโครงการวิจัยเป็นตัวแทนรับรางวัลโครงการวิจัยดีเด่น
สาขาสังคมศาสตร์ มทร.พระนคร

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัย ผู้อำนวยการศูนย์การจัดการความรู้ ผู้บริหารคณะอุตสาหกรรมสิ่งทอและออกแบบแฟชั่น
ร่วมแสดงความยินดีกับนักวิจัยที่รับรางวัลการประกวดสร้างสรรค์สิ่งประดิษฐ์จากวัสดุเหลือใช้ กับกระทรวงพาณิชย์และสำนักงานพาณิชย์และสิ่งแวดล้อม ประจำปี 2554

ภาพกิจกรรมการจัดการความรู้และวิจัยเชิงปฏิบัติการ

ผลงานโครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ผักตบชวา

ชื่อผลงาน : มนต์เสน่ห์ผักตบชวา
The Charm of The Water Hyacinth

รางวัล : 1. ชนะเลิศระดับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. ชนะเลิศระดับภาคกลางตอนบน
3. รองชนะเลิศอันดับ 2 ระดับประเทศ

ซึ่งถ้วยประทานของพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าศรีรัศมิ์ พระวรชายาฯ
โดย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ณ ศูนย์การค้า Central World
วันที่ 24 มกราคม 2555

ผลกระทบที่เป็นประโยชน์หรือสร้างคุณค่า

1. การออกสื่อประชาสัมพันธ์ วิทย์ หนังสือพิมพ์ โทรทัศน์
2. กลุ่มเป้าหมายที่รับบริการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยีมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น
 - 2.1 จำหน่ายผลิตภัณฑ์ได้ราคาสูงขึ้น
 - 2.2 จำหน่ายผลิตภัณฑ์ในประเทศและประเทศสมาชิกอาเซียน
 - 2.3 ชุมชนมีเครือข่ายความร่วมมือมากขึ้น
 - 2.4 การสร้างเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัยกับผู้ว่าราชการจังหวัดอ่างทอง และผู้ว่าราชการจังหวัดสิงห์บุรี และอยู่ระหว่างการสร้างความร่วมมือกับผู้ว่าราชการจังหวัดชัยนาทและการสร้างความร่วมมือกับจังหวัดอื่น ๆ เช่น จังหวัดนครปฐม

3. รางวัลผลการดำเนินการวิจัยและบริการวิชาการเกี่ยวกับการนำผักตบชวามาใช้ประโยชน์เชิงพานิชย์

3.1 ชุมชนกลุ่มผู้แปรรูปผลิตภัณฑ์ดอกไม้ประดิษฐ์จากผักตบชวา อ. โพธิ์ทอง จ. อ่างทอง ได้รับรางวัล OTOP MID YEAR AWARD 2012 ในงาน OTOP เมืองทองธานี ได้รับรางวัลชมเชย อันดับที่ 1 ระดับประเทศ จัดโดยกรมพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย

3.2 ชื่อผลงาน วิถีไทย โดยการนำผักตบชวามาออกแบบผลิตภัณฑ์ ส่งเข้าประกวดได้รับรางวัล รองชนะเลิศอันดับที่ 2 ระดับจังหวัดกรุงเทพมหานคร

3.3 ชื่อผลงานสร้อยหมากทอง โดยการนำผักตบชวามาออกแบบผลิตภัณฑ์ เครื่องตกแต่งกาย ได้รับรางวัลชนะเลิศระดับจังหวัด และรางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 ระดับประเทศ ณ เซ็นทรัลพลาซ่า แกรนด์ ราชประสงค์ กรุงเทพมหานคร จัดโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จัดโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.4 ชื่อผลงาน THE CHARM OF THE WATER HYACINTH โดยการนำเกลียวผักตบชวามาใช้ประโยชน์โดยการถักเป็นชุดเครื่องแต่งกายสุภาพสตรี โดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ได้รับรางวัลดังนี้

1. รางวัลชนะเลิศระดับจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

2. รางวัลชนะเลิศระดับภาคกลางตอนบน ณ สิ่งแวดล้อม ภาค 6 จังหวัดนนทบุรี

3. รางวัลรองชนะเลิศอันดับที่ 2 ระดับประเทศ จัดโดยกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

3.5 โครงการวิจัยเรื่อง การพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผักตบชวาได้รับรางวัลระดับดีเด่น ในการประชุมวิชาการ ระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 3 มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลทั่วประเทศ

3.6 หัวหน้าโครงการ อาจารย์สัมภาษณ์ สุวรรณศิริ ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่น ด้านสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พ.ศ. 2554

3.7 หัวหน้าโครงการ อาจารย์สัมภาษณ์ สุวรรณศิริ ได้รับรางวัลนักสิ่งแวดล้อมดีเด่น จัดโดยกองศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

3.8 หัวหน้าโครงการ อาจารย์สัมภาษณ์ สุวรรณศิริ ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่น ด้านงานวิจัยสร้างสรรค์และการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร พ.ศ. 2556

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. การเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นจากชุมชน
2. การมีส่วนร่วมของนักศึกษาในการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในการนำศิลปวัฒนธรรมไทย มาใช้ในการออกแบบผลิตภัณฑ์
3. การร่วมมือของนักวิจัย ชุมชน พัฒนาการอำเภอ พัฒนาการจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด กระทรวงวิทยาศาสตร์ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
4. การมีจิตอาสาของนักวิจัย
5. การแก้ปัญหาตรงกับความต้องการของชุมชน เช่น
 - 5.1 KBO (Knowledge Base OTOPX)
 - 5.2 การประกวดผลงาน
 - 5.3 การเขียนแผนธุรกิจ
 - 5.4 การตั้งราคาขาย
 - 5.5 ช่องทางการจัดจำหน่าย
 - 5.6 ภาษาอังกฤษเพื่อการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สู่อาเซียน
6. การบูรณาการศาสตร์ที่เกี่ยวข้องให้เกิดระบบการผลิตด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลิตภัณฑ์ และผลกระทบ
7. การสร้างความเชื่อและความศรัทธาให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

1. นักวิจัยขาดองค์ความรู้ทักษะภูมิปัญญา
แนวทางการแก้ไข
นักวิจัยต้องเข้าไปเรียนรู้ ฝึกทักษะองค์ความรู้ ปรากฏวิถี ชีวิตชุมชนให้มีทักษะความชำนาญ
2. การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่ต้องทำการวิเคราะห์ การสังเคราะห์ เพื่อนำศิลปวัฒนธรรมพื้น ถิ่นนั้นๆ มาออกแบบผลิตภัณฑ์
แนวทางการแก้ไข
นักวิจัยร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ให้ความรู้และสร้างตัวอย่างผลิตภัณฑ์ ทดลองจำหน่าย
3. เครื่องมืออุปกรณ์ ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ไม่มีในชุมชนนั้นๆ และการขาดทักษะของชุมชนนั้นๆ การถ่ายทอดนวัตกรรมจากการวิจัย ซึ่งชุมชนต้องใช้ผลผลิต ของเครื่องมือ
แนวทางการแก้ไข
นักวิจัย ชุมชน เจ้าภาพหลักร่วมกันหาเครือข่าย ความร่วมมือทางการผลิตในชุมชนที่ เครื่องมือดังกล่าว
4. ความเชี่ยวชาญในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ จากการถ่ายทอดนวัตกรรมและเทคโนโลยี ตามโครงการชุมชนยังขาดความชำนาญ

แนวทางการแก้ไข

นักวิจัยใช้ “จิตอาสา” ในการช่วยเหลือ ให้ความรู้เพิ่มเติม จนชุมชนสามารถผลิตงานได้ด้วยตนเอง

5. ปัญหาของชุมชนด้านภาษาอังกฤษรองรับประชาคมอาเซียน การคิดต้นทุน การเขียนแผนธุรกิจ

แนวทางการแก้ไข

ติดตามประสานงานคณาจารย์ที่เกี่ยวข้องในมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนครที่มีความชำนาญการ ในด้านนั้นๆ

ความท้าทายต่อไป

การเข้าสู่ประชาคมอาเซียนของประเทศไทย ซึ่งมีข้อตกลงกับประเทศสมาชิกใน 3 ด้าน ประกอบด้วย

1. ด้านความมั่นคงของชาติ (APSC)
2. ด้านเศรษฐกิจ (AEC)
3. ด้านวัฒนธรรม (ASCC)

สนธิข้อตกลงดังกล่าวมีผลกระทบอย่างมากจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมนั้น หมายถึง ความท้าทายของนักวิจัยในการขับเคลื่อนชุมชนกลุ่มเป้าหมายสรุปได้ดังนี้

1. การออกแบบผลิตภัณฑ์ สามารถสื่อสารต่อการรับรู้ของประเทศสมาชิกอาเซียนและนานาชาติ โดยนำศิลปวัฒนธรรมไทยมาเป็นแรงบันดาลใจในการออกแบบผลิตภัณฑ์และสามารถจำหน่ายได้ในประเทศสมาชิกอาเซียนและนานาชาติ

2. การจัดตั้งศูนย์วิจัยเฉพาะทางด้านผักตบชวามาใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์เพื่อยกระดับกลุ่มผู้ผลิตสินค้า OTOP ที่นำผักตบชวามาใช้ประโยชน์ จำนวนมากกว่า 200 กลุ่ม ทั่วประเทศที่ต้องพัฒนาผลิตภัณฑ์สู่ตลาดในประเทศและตลาดในประเทศสมาชิกอาเซียนและตลาดนานาชาติ

3. การส่งเสริมกลุ่มสาระงานในโรงเรียนระดับปฐมและมัธยมให้สามารถผลิตกระดาษใช้เองทดแทนกระดาษเพราะปัจจุบันกระดาษในประเทศไทยมีน้อยต้องสั่งซื้อจากประเทศพม่าและลาว

4. การวิจัยเฉพาะทางผักตบชวาที่นำมาเป็นวัสดุในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ใหม่ ได้แก่ กระดาษผักตบชวา การตีเกลียวผักตบชวา ผ้าทอผักตบชวา และต้องการวิจัยในการนำผักตบชวาเป็นวัสดุในการทดแทนไม้ การทำไบโอพลาสติก ซึ่งจากประสบการณ์ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผู้วิจัยจึงตั้งข้อสมมุติฐานถึงความเป็นไปได้

5. การนำ “ ธุรกิจวิชาการ ” ด้านผักตบชวามาเป็นแบรนด์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร

วิสัยทัศน์ : ฝึกตบชวาเป็นวัชพืชเศรษฐกิจของประเทศ